

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Учителі та батьки — як розбудувувати співпрацю?

Доктор Кароліна Малек

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

WYDZIAŁ NAUK
EKONOMICZNYCH

Поточна ситуація — що ми знаємо одне про одного?

Учні (польські та українські), батьки (польські та українські), вчителі, директори...

Усі ці люди зустрічаються в школі.

У кожного своя точка зору і свій досвід.

Свої надії. Свої очікування. Свої сумніви. Свої страхи.

Мета зустрічі - надати інформацію, яка може бути корисною для побудови співпраці між батьками та вчителями задля належного функціонування дітей.

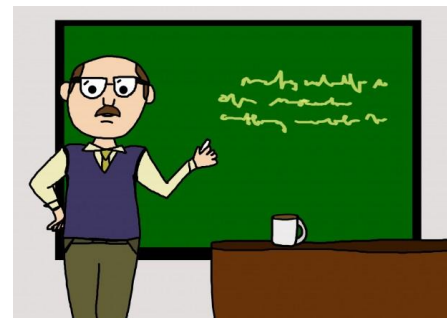

Поточна ситуація

Як живеться в польській школі та вчителям, які в ній працюють?

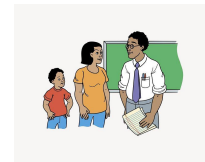
- Постійні зміни та реформи системи освіти в Польщі
- Тяжке становище вчителів (страйк 2019)
- Пандемія
- Війна

...

Поточна ситуація

- Батьки не відчувають, що мають можливість формувати шкільне освітнє середовище. Працівники шкіл значно частіше, ніж батьки, заявляють, що їхня думка враховується.
- У польських школах переважає одностороння модель комунікації між школою та батьками.
- Чим вищий етап освіти, тим менше школа дбає про те, щоб батьки могли впливати на функціонування школи (Старипан, 2012).
- Педагоги контактують з батьками переважно з проблемних питань

Батьки та вчителі — до чого можна прагнути...

- До співпраці —

У процесі виховання дітей співпрацюють двоє дорослих. Це цінний ресурс: вони бачать дитину в різних контекстах

Вони спираються на свій досвід і знання про дитину (отримані в інших ситуаціях).

Це дає можливість зрозуміти дитину, визначити її потреби та разом знайти рішення.

Разом із тим:

Позиція вчителя як фахівця, відповідального за визначення форми співпраці.

Складна різниця у поглядах

Це стосується не лише учнів з України.

Різниця полягає в тому, як вчителі та батьки іноді бачать дитину, її ресурси та обмеження, труднощі та успіхи, і це зумовлено тим, що вони спостерігають за нею в різному контексті.

Учитель і батьки можуть ЧЕРПАТИ інформацію про дитину одне від одного.

Основною передумовою є бажання розмовляти і спільна мета піклування про дитину.

Двоє експертів

Можна подивитися на цю ситуацію з розумінням того, що батьки та вчитель - експертів:

Батьки

- Знають свою дитину від початку
- Знають, як дитина функціонувала раніше (а тому можуть бачити зміни)
- Знають попередній контекст, в якому перебувала дитина
- Бачать дитину ПОЗА школою

Учитель

- Знає, як функціонує школа, знає, як навчати, має досвід роботи з багатьма учнями
- Бачить дитину у різних ситуаціях у школі, у спілкуванні з ровесниками, поза опікою батьків.
- Постійно супроводжує дитину в процесі адаптації до школи, в різних щоденних ситуаціях.

Стовпи школи...

Адміністрація

Учитель

Дитина

Батьки

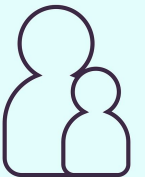
І дитина, і батьки є адресатами діяльності вчителя.

Учитель, в силу своєї професійної ролі, повинен володіти певними вміннями та навичками (наприклад, ефективною комунікацією).

Дитина завжди буде «приносити в школу» батьків і стосунки з ними як з людьми, які мають для неї особливе значення.

Навіщо використовувати співпрацю з учителями?

- Батьки учнів також можуть мати досвід травми (пов'язаної з тим, що сталося або відбувається в їхніх сім'ях) і, відповідно, обмежені ресурси для подолання складних ситуацій.
- Батьки учнів також можуть зіткнутися з невизначеністю щодо майбутнього (що далі? скільки? де?)
- Батьки учнів опиняються в ситуації відповідальності, необхідності приймати рішення, не маючи достатньо «даних» (я віддаю дитину до школи, але не знаю, як це має бути)

Школа як безпечне/стабільне місце

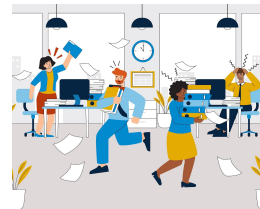
- Адаптація до школи (нового середовища) — це ЗАВЖДИ стрес. Можливі агресивні реакції з боку дітей та батьків, пов'язані з необхідністю мобілізації більшої кількості ресурсів.

А ТОМУ:

- Пояснюйте, що і як буде відбуватися. Пояснюйте правила.
- Намагайтеся дотримуватися плану, наскільки це можливо.
- Створіть ситуації, в яких учень/дитина матиме можливість відчутти, що вона впливає на ситуацію або контролює її.
- Прослідкуйте, щоб усе було чітко зрозуміло. Відповідайте на питання.
- Будьте поряд, будьте доступні.

Кожен щось переживає... Емоції в школі

Учні — гості

(Наразі ми не знаємо, як довго українські учні перебуватимуть у польських школах. Ми також не знаємо, на яких умовах (виконання польської основної навчальної програми учнями з України, створення підготовчих класів, працевлаштування викладачів з України) буде здійснюватися навчання. Тому вступ до школи може бути стресом у більшій або меншій мірі).

Учні — з польських сімей

(Говорити про війну мовою, що відповідає віку дітей, будувати розуміння ситуації, зосереджуючись на ресурсах, які можна використати, водночас даючи простір для вираження емоцій — страху, гніву, треба пам'ятати, щоб реальність польських школярів, і без того хитка, залишалася максимально стабільною)

Дорослі — гості

(Входження в нову, незнайому освітню систему - ще одна сфера невизначеності та відповідальності водночас).

Дорослі — господарі

(Ситуація невизначеності і водночас виклик розбудови стабільного, безпечного середовища)

Польська школа та українська школа

Чим вони відрізняються?

- організація навчального процесу
 - оцінки (шкали оцінювання)
 - організація дня (час початку занять)
 - релігія/етика
 - їдальня (правила роботи)
 - організація перерв
 - домашні завдання
 - завдання на уроці
- ...

ВІДМІННОСТІ

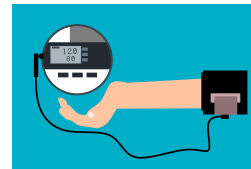
СФЕРА ВІДМІННОСТЕЙ	ПОЛ	УКР
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	3 класи початкової освіти 8 років навчання у базовій школі 4 роки навчання у середній школі, закінчується отриманням атестату зрілості Закінчення шкільної освіти — 18/19 років.	Початок — з 6 років. Класи 1-4 — початкова школа, закінчується екзаменом. Класи 5-9 — середня школа. Класи 10–11 — «старші класи», закінчуються екзаменами, закінчення шкільної освіти — 16–17 років.
Система оцінювання	1–6	1-12, реально не можна «не здати»
Процес навчання	самостійні роботи	менш об'ємні партії матеріалу (короткі тестові завдання), перевірка зошитів, «пробні»
Контакт з батьками	Librus/vulcan + контакт під час зборів	особисті контакти протягом року завдання
Інше	Шкільна форма трапляється рідко	Шкільна форма трапляється часто
Основний навчальний план	напр., польська мова	напр., граматики укр. мови, укр. літ.-ра., світова літ. ра.

І що з того?

Не лише діти, але й батьки «входять» у нову шкільну систему у дуже стресовій для себе ситуації, часто з вже низьким рівнем ресурсів.

ЯК ГОВОРИТИ, КОЛИ:

Батьки «вимогливі» / вчителі «нечуйні»
ЩО МОЖЕ ХОВАТИСЯ ЗА «ВИМОГЛИВІСТЮ».

- Пошук/відновлення відчуття контролю,
- Намагання подолати тривогу
- Гнів (викликаний необхідністю змін)
- Незнання, нерозуміння через відмінності

І ЩО З ТОГО?

- Приймайте, називайте свої емоції.
- Установлюйте кордони — формальні та особисті. Чітко про них повідомляйте.
- Дізнавайтеся. Якщо не знаєте, то не знаєте. Про це треба казати.
- Бережіть себе

Дякую :)